

LİMHİ SƏMİNƏTİN HƏSƏNƏTİ VƏ MƏRƏKƏZİNİN VƏSƏİTLƏRİ

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

" Təsdiq edirəm"
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
" ____ " ____ 2026-cı il

Fənn sillabusu

İxtisasın şifri və adı: 6001014-Musiqi müəllimliyi.

Fakültə: Tarix-coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Pedaqogika, psixologiya və incəsənət

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Xarici musiqi tarixi-1

Fənn proqramı: Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin 15.03.2012-ci il tarixli, 410 sayılı əmrilə təsdiq edilmişdir.

Kodu: İPF-B08.1

Təhsil ili: II (2025-2026) Semestr IV

Tədris yükü: Cəmi: 150 saat. Auditoriya saati 60 saat (30 saat mühazirə , 30 saat seminar)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, dərəcəsi və elmi adı: dos.Zaliyeva Leyla Təhməz qızı

B/ m Əsədli Aytəkin Oruc qızı

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.,Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

E-mail: leyla_zaliyeva@mail.ru

Məsləhət günləri və saati: 3 cü gün saat 14.05-15.05

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş.,Ə.Məmmədov küçəsi 19, 2 saylı tədris korpusu

III. Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas ədəbiyyat:

- 1.T.Hüseynova.Musiqi ədəbiyyatı.Dərslik-Bakı 2006
2. Rozenşild - Xarici musiqi tarixi. İ.Qivalent, L.Qinqold – Musiqi ədəbiyyatı M.-1976.
3. T.Popova – Xarici musiqi XVIII əsr və XIX əsrin əvvəlləri M.-1976.
4. A.A.Alışvanq – L.V.Bethoven – M.1963.
5. E.Errio – Bethovenin həyatı – M.1959.
6. Xarici ölkələrin musiqi ədəbiyyatı. M.-1963 (III).
7. S.Okser – Musiqi ədəbiyyatı. M.-1964
8. V.S.Qalaçkaya – Xarici musiqi ədəbiyyatı. M.-1985 (II h.). M.-1973 (III).
- 9.Ş.Həsənova Musiqi tarixindən mühazirələr.I hissə Bakı 2012

Əlavə ədəbiyyat

10. V.Vladimirov – Musiqi ədəbiyyatı. M.-1963 (II h.)
11. V.V.Levik – Xarici ölkələrin musiqi ədəbiyyatı M.-1979 (II h.)
- 12.Vikipediya,azad ensklopediya

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Xarici musiqi tarixi fənni ikinci tədris ilinin dördüncü smestrində 30 saat mühazirə, 30 saat seminar məşğələsi nəzərdə tutulur. Kursun tədrisində məqsəd musiqi tarixi üzrə alınan biliklərin möhkəmlənməsi, müxtəlif janr və cərəyanların, eləcə də bəstəkarların musiqi üslubu, əsərlərin melodik, harmonik və quruluş xüsusiyyətləri ilə əlaqədar olaraq nəzə problemlərin ümümləşdirilib öyrənilməsidir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Fənn üzrə tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbələrin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 balı) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 balı) imtahanın nəticəsinə görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülecək.

X. Təqvim-mövzu planı: 60 saat (30 saat mühazirə, 30 saat seminar)

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Müh.	Tarix
1	Mövzu: Musiqinin yaranma tarixi. Qədim dövrün musiqi sənəti. Qədim Şərqi musiqi mədəniyyəti. Qədim yunan mədəniyyəti. Plan: 1.Qədim dövrün musiqi sənəti(Yunan musiqisi). 2.Qədim şərqi musiqi mədəniyyəti. Mənbə : {1,2,3,4,5}	2	
2.	Mövzu: XVII-XVIII əsrlərdə opera sənəti və instrumental musiqi. Plan: 1.XVII-XVIII əsr İtalya opera sənəti.	2	

	2. XVII-XVIII əsr instrumental musiqisi. Mənbə: {1,2,3,4,5}		
3.	Mövzu: İ.S.Baxın yaradıcılığı. Plan: 1.İ.S.Baxın orqan və klavir yaradıcılığı. 2.İ.S.Baxın kamera və vokal yaradıcılığı. 3.İ.S.Baxın yaradıcılıq irsi. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
4.	Mövzu: G.F.Hendel və K.V. Qlükün yaradıcılıqları. Plan: 1.G.F.Hendelin yaradıcılıq irsi. 2.K.V.Qlükün yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
5.	Mövzu: Vyana klassizmi. İ.Haydnın yaradıcılığı. Plan: 1.Vyana klassik məktəbi və nümayəndələri. 2.İ.Haydnın simfonik yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
6.	Mövzu: V.A.Motsartın yaradıcılığı. Plan: 1.V.A.Mosartın opera yaradıcılığı. 2.V.A.Mosartın instrumental musiqisi. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
7.	Mövzu: L.V.Bethovenin yaradıcılığı. Plan: 1.L.V.Bethovenin fortepiano yaradıcılığı. 2.L.V.Bethovenin simfonik yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
8.	Mövzu: Ədəbiyyat və musiqidə romantizm. F.P.Şubertin yaradıcılığı. Alman romantik operası. K.M.Veberin yaradıcılığı. Plan: 1.Romantizm cərəyanı və nümayəndələri. 2.F.P.Şubertin yaradıcılığı. 3.K.M.Veberin yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
9.	Mövzu: F.Mendelson və R.Şumanın yaradıcılıqları. Plan: 1.F.Mendelson fortepiano yaradıcılığı. 2.F.Mendelson simfonik yaradıcılığı. 3.R.Şumanın – fortepiano yaradıcılığı və novatorluğu. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
10.	Mövzu: XIX əsrdə polyak musiqi mədəniyyəti. F.Şopenin yaradıcılığı. Plan: 1.XIX əsr polyak musiqi mədəniyyətində Şopenin rolu 2.F.Şopenin fortepiano yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
11.	Mövzu: XIX əsrdə macar musiqi mədəniyyəti. F.Listin yaradıcılığı Plan: 1.F.Listin simfonik yaradıcılığı. 2.F.Listin fortepiano yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
12.	Mövzu: XIX əsrin ikinci yarısında alman və avstriya musiqi mədəniyyəti. R.Vaqner və İ.Brams yaradılığ Plan: 1.R.Vaqnerin opera islahatları. 2.İ.Brams yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
13.	Mövzu: XIX əsrdə Fransa və İtalyan musiqi mədəniyyəti. J.Bize, Ş.Quno	2	

	və C.Verdivinin yaradıcılıqları. Plan: 1.J.Bizenin yaradıcılığı. 2.Ş.Qunonun yaradıcılığı. 2.C.Verdivinin opera yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}		
14.	Mövzu: XIX əsrdə çex və norveç musiqi mədəniyyəti. B.Smetana, A.Dvorjak və E.Qriqin yaradıcılıqları. Plan: 1.B.Smetananın çex musiqi mədəniyyətində rolu. 2.A.Dvorjakın yaradıcılığı. 3.E.Qriqin yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
15.	Mövzu: Fransa impressionizmi. K.Debüssi və M.Ravelin yaradıcılıqları. Plan: 1.Impressionizm cərəyanı. 2.K.Debüssinin yaradıcılığı. 3.M.Ravelin yaradıcılığı. Mənbə:{1,2,3,4,5}	2	
	Cəmi:	30s.	

№	Keçirilən seminar mövzularının məzmunu	Sem.	Tarix
1	Musiqinin yaranma tarixi. Qədim dövrün musiqi sənəti. Qədim Şərqi musiqi mədəniyyəti. Qədim yunan mədəniyyəti.	2	
2.	XVII-XVIII əsrlərdə opera sənəti və instrumental musiqi.	2	
3.	I.S.Baxın yaradıcılığı.	2	
4.	G.F.Hendel və K.V. Qlükün yaradıcılıqları.	2	
5.	Vyana klassizmi. I.Haydnın yaradıcılığı.	2	
6.	V.A.Motsartın yaradıcılığı.	2	
7.	L.V.Bethovenin yaradıcılığı.	2	
8.	Ədəbiyyat və musiqidə romantizm. F.P.Şubertin yaradıcılığı. Alman romantik operası. K.M.Veberin yaradıcılığı.	2	
9.	F.Mendelson və R.Şumanın yaradıcılıqları.	2	
10.	XIX əsrdə polyak musiqi mədəniyyəti. F.Şopenin yaradıcılığı.	2	
11.	XIX əsrdə macar musiqi mədəniyyəti.	2	
12.	XIX əsrin ikinci yarısında alman və avstriya musiqi mədəniyyəti.	2	
13.	XIX əsrdə Fransa və İtalyan musiqi mədəniyyəti. J.Bize, Ş.Quno və C.Verdivinin yaradıcılıqları.	2	
14.	XIX əsrdə çex və norveç musiqi mədəniyyəti. B.Smetana, A.Dvorjak və E.Qriqin yaradıcılıqları.	2	
15.	Fransa impressionizmi. K.Debüssi və M.Ravelin yaradıcılıqları.	2	
	CƏM:	30s.	

XI.Fənn üzrə tələblər:

- Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür-bacarıq və vərdişləri:
- Informasiya mənbəyi ilə işin bacarıq və vərdişi
- Tədqiqat sahəsi üzrə işin məqsəd və vəzifələri
- Müqayisə, ümumiləşdirmə və sistemləşdirmə, tənqidi yanaşma, ziddiyyətləri görmə bacarığı
- tarixi dövrün qısa səciyyəsi
- musiqi əsərinin yarandığı şərait
- bəstəkarın yaradıcılığında realist ənənələr.

XII.Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları :

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- təqdimat, müzakirə
- debat
- müstəqil iş, araşdırma

XIII. Fənn üzrə tələmin nəticələri:

- FTN 1-Qərbi Avropa ,rus musiqi mədəniyyəti tarixinin əsas mərhələlərini;
- FTN 2-Bəstəkarlıq məktəbləri nümayəndələrinin yaradıcılıqlarını;
- FTN 3-Musiqi əsərlərinin üslub və janr xüsusiyyətləri;
- FTN 4-Dövrün mədəni kontekstində təhlil etmək;
- FTN 5-Cərəyanlara uyğun musiqi əsərlərini fərqləndirmək

XIV. İmtahan sualları

1. Qədim dövrün musiqi sənəti(Yunan musiqisi).
2. Qədim şərq musiqi mədəniyyəti.
3. XVII-XVIII əsr İtalya opera sənəti.
4. XVII-XVIII əsr instrumental musiqisi.
5. İ.S.Baxın yaradıcılığı üslubu.
6. İ.S.Baxın orqan və klavir yaradıcılığı.
7. İ.S.Baxın kamera və vokal yaradıcılığı.
8. İ.S.Baxın yaradıcılıq irsi.
9. G.F.Hendelin yaradıcılıq irsi.
10. K.V.qlükün yadıcılığı.
11. Vyana klassik məktəbi və nümayəndələri.
12. İ.Haydnın simfonik yaradıcılığı.
13. V.A.Motsartın opera yaradıcılığı.
14. V.A.Motsartın instrumental musiqisi.
15. L.V.Bethovenin fortepiano yaradıcılığı.
16. L.V.Bethovenin simfonik yaradıcılığı.
17. Romantizm cərəyanı və nümayəndələri.
18. F.P.Şubertin yaradıcılığı.
19. K.M.Veberin yaradıcılığı.
20. F.Mendelson fortepiano yaradıcılığı.
21. F.Mendelson simfonik yaradıcılığı.
22. R.Şumanın – fortepiano yaradıcılığı və novatorluğu.
23. XIX əsr polyak musiqi mədəniyyətində F.Şopenin rolu
24. F.Listin yaradıcılığı.
25. R.Vaqnerin opera islahatları.
26. İ.Bramsın yaradıcılığı.
27. J.Bizenin yaradıcılığı.
28. Ş.Quno yaradıcılığı.
29. C.Verdinin opera yaradıcılığı.
30. B.Smetananın çex musiqi mədəniyyətində rolu.
31. A.Dvorjakın yaradıcılığı.
32. E.Qriqin fortepiano yaradıcılığı.
33. İmpressionizm cərəyanı.
34. K.Debüssinin yaradıcılığı.
35. M.Ravelin yaradıcılığı.

XVI. kollokvium sualları:

I kollokvium:

1. Qədim dövrün musiqi sənəti(Yunan musiqisi).
2. Qədim şərq musiqi mədəniyyəti.
3. XVII-XVIII əsr İtalya opera sənəti.
4. XVII-XVIII əsr instrumental musiqisi.
5. İ.S.Baxın yaradıcılığı üslubu.
6. İ.S.Baxın orqan və klavir yaradıcılığı.
7. İ.S.Baxın kamera və vokal yaradıcılığı.
8. İ.S.Baxın yaradıcılıq irsi.
9. G.F.Hendelin yaradıcılıq irsi.
10. K.V.qlükün yadıcılığı.
11. Vyana klassik məktəbi və nümayəndələri.

12. I. Haydnin yaradıcılığı.
13. V.A. Motsartın yaradıcılıq irsi.
14. V.A. Motsartın opera yaradıcılığı.
15. V.A. Motsartın instrumental musiqisi.

II kollokvium:

1. L.V. Bethovenin fortepiano yaradıcılığı.
2. L.V. Bethovenin simfonik yaradıcılığı.
3. Romantizm cərəyanı və nümayəndələri.
4. F.P. Şubertin yaradıcılığı.
5. K.M. Veberin yaradıcılığı.
6. F. Mendelson fortepiano yaradıcılığı.
7. F. Mendelson simfonik yaradıcılığı.
8. R. Şumanın – yaradıcılığı və novatorluğu.
9. R. Şuman "Karnaval"
10. XIX əsr polyak musiqi mədəniyyətində F. Şopenin rolu
11. Frederik Şopenin yaradıcılıq xüsusiyyətləri.
12. F. Listin simfonik yaradıcılığı.
13. F. List Forteplano yaradıcılığı
14. R. Vaqnerin opera islahatları.
15. I. Bramsın yaradıcılığı.

Xarici musiqi tarixi-1 fənninin sillabusu 6001014-Musiqi müəllimliyi ixtisası (proqramı) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Pedaqogika, psixologiya və incəsənət kafedrasının 13 fevral 2026-cı il tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur (Protokol №06)

Fənn müəllimi:

dos. L.T. Zaliyeva

b/m A.O. Əsədli

Kafedra müdiri:

dos. A.X. Əliyev